

Інформаційно-аналітична довідка
про можливості провадження суб'єктами наукової та науково-технічної
діяльності закладів вищої освіти та наукових установ їх професійної
діяльності в умовах воєнного стану, в тому числі наукової діяльності
молодих вчених

З метою підготовки актуальної інформації та формування Міністерством освіти і науки України пропозицій до плану заходів щодо відбудови України у частині відновлення та розвитку наукового потенціалу країни, МОН було проведено опитування закладів вищої освіти (далі – ЗВО) та наукових установ про стан умов і можливостей провадження суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності їх професійної діяльності.

Збір інформації проводився за допомогою гугл форми, яка містила зокрема такі питання:

1. Орган управління наукової установи/ЗВО;
2. Повне найменування наукової установи/ЗВО;
3. Адреса розташування наукової установи/ЗВО (область, місто, вулиця);
4. Інформація про діяльність наукових працівників/науково-педагогічних працівників/молодих вчених:

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених згідно зі штатним розписом (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, місце перебування яких не змінилось за період дії воєнного стану (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, місце перебування яких не змінилось за період дії воєнного стану та які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, які змінили місце перебування і переміщені до інших регіонів України у зв'язку із веденням військових дій у регіоні, загрозою тимчасової окупації тощо (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, які змінили місце перебування і переміщені до інших регіонів України у зв'язку із веденням військових дій у регіоні, загрозою тимчасової окупації та продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, які змінили місце перебування і виїхали з території України до інших країн (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, які змінили місце перебування і виїхали з території України до інших країн та продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, які перебувають на тимчасово окупованих територіях (осіб);

- кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, які перебувають на тимчасово окупованих територіях та продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність (осіб);

кількість наукових працівників / науково-педагогічних працівників / молодих вчених, з якими призупинено дію трудових договорів / припинено трудові відносини (осіб).

Інформування представників закладів вищої освіти та наукових установ про проведення цього опитування здійснювалось через розсилку листів на центральні органи виконавчої влади, національну та галузеві академії наук, заклади вищої освіти та наукові установи.

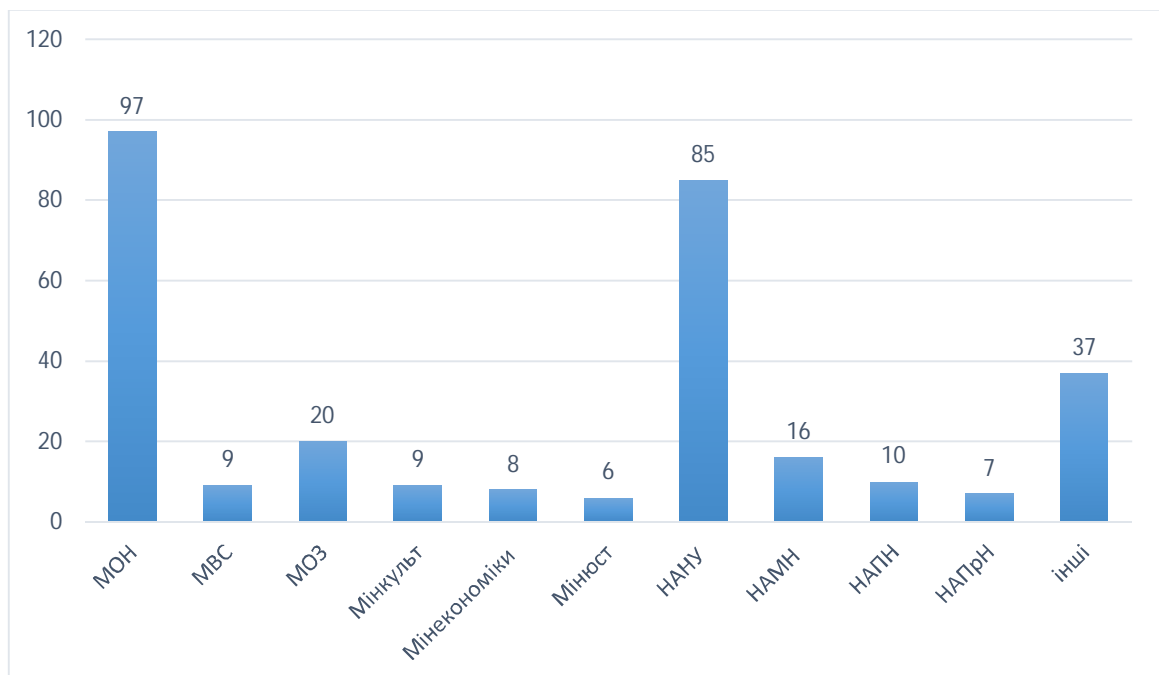

Рис. 1. Розподіл за сферами управління

За результатами опитування МОН отримало 304 відповіді від ЗВО, наукових установ та підприємств різного підпорядкування, з них – 97 ЗВО, які знаходяться у підпорядкуванні МОН; 9 ЗВО – в підпорядкуванні Міністерства внутрішніх справ України; 20 ЗВО та наукових установ – в підпорядкуванні Міністерства охорони здоров'я України; 9 ЗВО та наукових установ – в підпорядкуванні

Міністерства культури та інформаційної політики України; 8 – в підпорядкуванні Міністерства економіки України; 6 – в підпорядкуванні Міністерства юстиції країни; 85 наукових установ – в підпорядкуванні Національної академії наук України; 16 наукових установ – в підпорядкуванні Національної академії медичних наук України; 10 наукових установ – в підпорядкуванні Національної академії педагогічних наук України; 7 наукових установ – в підпорядкуванні Національної академії правових наук України; 37 – наукових установ та підприємств різного підпорядкування.

Таблиця 1. Інформація про діяльність наукових працівників/науково-педагогічних працівників/молодих вчених в 97 закладах вищої освіти

Показники	Наукові працівники	Науково-педагогічні працівники	Молоді вчені
<i>Кількість осіб згідно зі штатним розписом</i>	6665	43474	6686
<i>Кількість осіб, місце перебування яких не змінилось за період дії воєнного стану</i>	3581	33120	5137
<i>Кількість осіб, місце перебування яких не змінилось за період дії воєнного стану та які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність</i>	3557	32414	5186
<i>Кількість осіб, які змінили місце перебування і переміщені до інших регіонів України у зв'язку із веденням військових дій у регіоні, загрозою тимчасової окупації тощо</i>	484	4566	794
<i>Кількість осіб, які змінили місце перебування і переміщені до інших регіонів України у зв'язку із веденням військових дій у регіоні, загрозою тимчасової окупації та продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність</i>	482	4500	788
<i>Кількість осіб, які змінили місце перебування і виїхали з території України до інших країн</i>	326	3514	456
<i>Кількість осіб, які змінили місце перебування і виїхали з території України до інших країн та продовжують здійснювати</i>	296	3202	435

<i>наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність</i>			
<i>Кількість осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях</i>	33	639	95
<i>Кількість осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях та продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність</i>	26	465	71
<i>Кількість осіб, з якими призупинено дію трудових договорів / припинено трудові відносини</i>	28	187	25

В 97 закладах вищої освіти працює 6665 наукових працівників, з них – 53,7% осіб, місце перебування яких не змінилось за період дії воєнного стану, в тому числі 53,4% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність.

За отриманими результатами 7,26% наукових працівників змінили місце перебування і переміщені до інших регіонів України у зв'язку із веденням військових дій у регіоні, загрозою тимчасової окупації, в тому числі 7,23% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність. 4,89% наукових працівників, які змінили місце перебування і виїхали з території України до інших країн, в тому числі – 4,44% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність. 0,49% наукових працівників, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, в тому числі – 0,39% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність. Кількість наукових працівників, з якими призупинено дію трудових договорів / припинено трудові відносини становить 0,42%.

Окрім того, в закладах вищої освіти працює 43474 науково-педагогічних працівників, з них – 76,18 % осіб, місце перебування яких не змінилось за період дії воєнного стану, в тому числі 74,55% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність.

За отриманими результатами 10,5% науково-педагогічних працівників змінили місце перебування і переміщені до інших регіонів України у зв'язку із веденням військових дій у регіоні, загрозою тимчасової окупації, в тому числі 10,35% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність. 8,08% науково-педагогічних працівників, які змінили місце перебування і виїхали з території України до

інших країн, в тому числі – 7,37% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність. 1,47% науково-педагогічних працівників, які перебувають на тимчасово окупованих територіях, в тому числі – 1,07% осіб, які продовжують здійснювати наукову, науково-технічну, науково-організаційну, науково-педагогічну діяльність. Кількість науково-педагогічних працівників, з якими призупинено дію трудових договорів / припинено трудові відносини становить 0,43%.

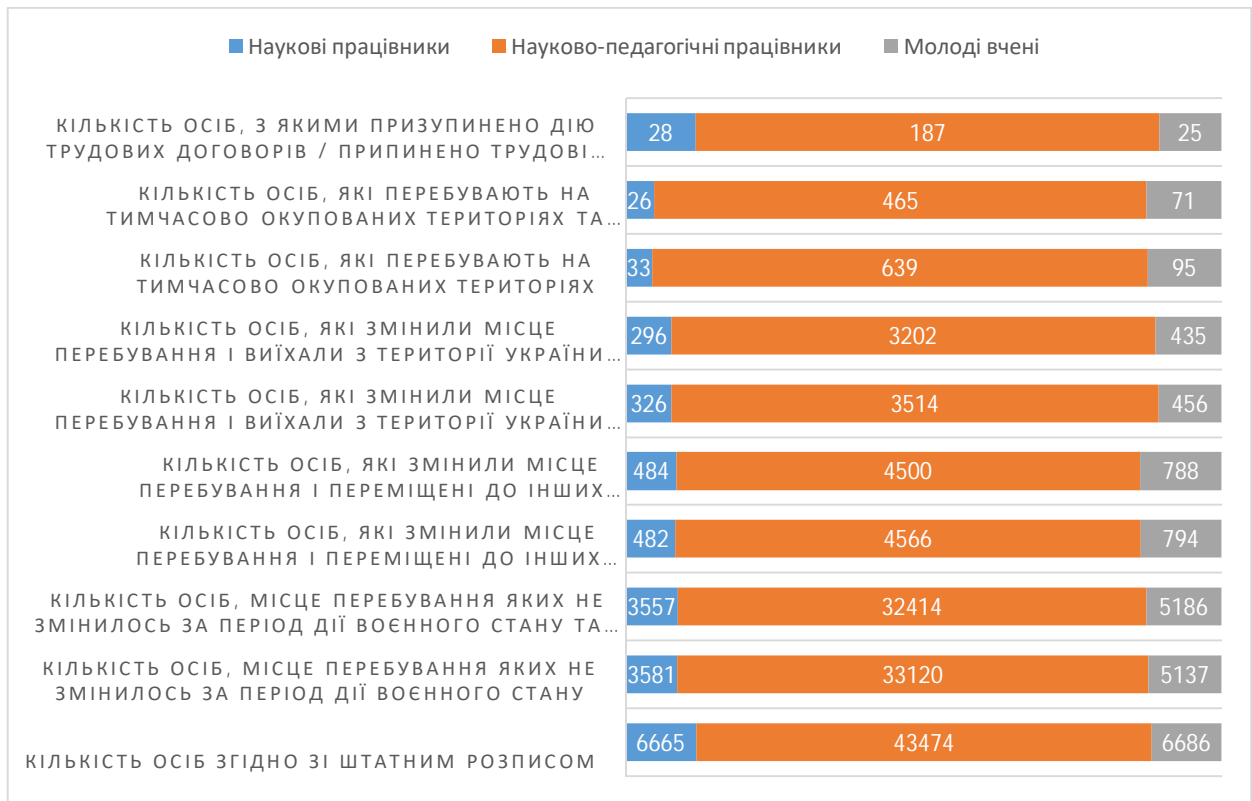

Рис. 2. Розподіл за напрямками професійної діяльності працівників ЗВО

Основні заходи, які здійснюються з метою підтримки науково-педагогічних працівників закладами вищої освіти

- інформаційна підтримка, зокрема після початку бойових дій та введення воєнного стану в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана, розпочато випуск електронного інформаційного вісника «Нові можливості для науковців України». Вісник готується за результатами моніторингу інтернет-ресурсів і матеріалами Інституту вищої освіти, відділу інтелектуальної власності та наукової інформації. Вісник містить такі розділи: «Ініціативи МОН України», «Грантові та стипендіальні програми», «Наукові заходи та конференції», «Ресурси відкритого доступу». Інформація, яка представлена у віснику, надає можливість науково-педагогічним працівникам КНЕУ, що були вимушені виїхати за кордон, знаходити грантові та інші

можливості для виконання наукових досліджень, для особистої безпеки, підвищення своєї кваліфікації тощо;

- державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет» повідомив, що від початку війни, розв'язаної РФ проти України, працює за такими основними напрямками: поточна робота, «університетська дипломатія» та гуманітарна допомога. Багато європейських країн дають додаткові місця для проживання, навчання, роботи наших науковців, викладачів і студентів, здійснення наукової та науково-технічної діяльності, вважаючи, що представники академічної спільноти мають бути в безпеці. Від початку повномасштабної війни Ужгородський національний університет розпочав опікуватися питаннями, пов'язаними із вимушеними переселенцями, серед яких є представники інших закладів вищої освіти, які змушені були залишити свої домівки. Університет намагається влаштувати їхній побут якомога краще та забезпечити людей необхідними речами для життя і тому налагодив співпрацю із Міжнародною організацією міграції / Агентством ООН з питань міграції щодо покращення умов проживання переміщених осіб, які за критерієм ООН є внутрішніми мігрантами. На юридичному факультеті ДВНЗ «УжНУ» функціонує Центр правової підтримки осіб, постраждалих внаслідок військового вторгнення. Даний Центр є базою для організаційно-консультативної підтримки осіб, які постраждали внаслідок військового вторгнення російської федерації;

- Житомирський державний університет імені Івана Франка з метою підтримки наукових та науково-педагогічних працівників в університеті здійснює наступні заходи: долучення учасників освітнього процесу до лекцій за участю запрошених професорів та професіоналів-практиків у рамках програми «ЗАПРОШЕНІ ПРОФЕСОРИ» «РКО СТУДІЇ ВІД ПРОФЕСІОНАЛІВ»; організація наукових конференцій та круглих столів онлайн; можливість безкоштовної публікації наукових фахових статей у наукових періодичних фахових виданнях університету категорії Б;

- науково-педагогічні працівники Маріупольського державного університету, які виїхали з території України та перебувають на території інших країн, продовжують свою професійну діяльність дистанційно (у режимі онлайн, з використанням інформаційно-комунікативних технологій) і у повному обсязі отримують заробітну плату за своєчасне виконання своїх посадових обов'язків;

- надання інформаційної підтримки щодо особливостей провадження діяльності у період воєнного стану;

- комунікації відносно специфіки документообігу, надання планових відпусток (за потреби), передачі права підпису окремих внутрішніх документів підрозділів на відповідальних виконавців;

- забезпечення дистанційної участі працівників у заходах, які пов'язані із провадженням освітньої, наукової, організаційної, фінансової та виховної діяльності університету;
- підтримка, супровід та допомога у оформленні відряджень та наукових стажувань до закордонних ЗВО та НУ;
- всебічна підтримка науковців через особисті контакти в межах міжнародних дослідницьких мереж;
- розроблення та впровадження нормативної документації щодо подання науковими, науково-педагогічними працівниками та молодими вченими звітних документів в електронній формі із застосуванням КЕП;
- надання консультаційної підтримки щодо застосування дистанційного формату навчання та наукових досліджень із застосуванням ліцензійних версій ZOOM, Moodle, Google Workspace тощо. Забезпечення безоплатного доступу до систем неформальної освіти Coursera , EdX тощо;
- забезпечення своєчасної виплати заробітної плати та оформлення працівників за договорами цивільно-правового характеру;
- активізація міжнародних стосунків по міжнародних договорах про співпрацю, що дозволяє забезпечити тимчасовим житлом та робочими місцями;
- надання необхідної інформації (в т.ч. документообігу) дистанційно для виконання наукових договорів та тематичних планів кафедр.